

เอกสารย่อ:

ขั้นตอนการติดตามผลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติโดยสังเขป

จัดทำโดย Centre for Civil and Political Rights (CCPR Centre)

(ศูนย์สิทธิของพลเรือนและสิทธิทางการเมือง)

ICCPR

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

(International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR)

เป็นหนึ่งในสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

ซึ่งมีการรับรองในที่ประชุมสมัชชาใหญ่ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2509

และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2519 จนถึงเดือนสิงหาคม 2561

กติกานี้ประกอบด้วยรัฐภาคี 112 แห่ง รัฐภาคีทุกแห่งของกติกา ICCPR

มีพันธกรณีต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติตามข้อบท

และคุ้มครองสิทธิของพลเรือนและสิทธิทางการเมืองที่ปรากฏในกติกานี้ กติกา ICCPR

ยังประกอบด้วยพิธีสารเลือกรับสองฉบับ ฉบับแรก (**OP1**)

เกี่ยวข้องกับการแจ้งข้อมูลของบุคคล และฉบับที่สอง (**OP2**)

เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหาร

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

(คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน) เป็นหน่วยงานกำกับดูแลกติกา ICCPR

ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็น **ผู้ชำนาญการอิสระ 18 ท่าน**

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนประชุมสามครั้งต่อปี ปรกติในเดือนมีนาคม กรกฎาคม

และตุลาคม เป็นเวลา 3-4 สัปดาห์ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ในระหว่างการประชุม (หรือที่เรียกว่า สมัยประชุม)

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อ ก) **นบวณ** การปฏิบัติตามกติกา

ICCPR ของรัฐภาคีแต่ละแห่ง (โปรดดูหัวข้อต่อไปว่าด้วย “กระบวนการทบทวน”) ข)

พิจารณา **เรื่องที่ได้รับแจ้งจากบุคคล** และ ค) จัดทำและเผยแพร่ **ความเห็นทั่วไป**

หมายถึงแนวปฏิบัติทั่วไป

เพื่อให้รัฐภาคีทุกแห่งสามารถปฏิบัติตามข้อบทบางประการของกติกา ICCPR ได้

กระบวนการทบทวน

รัฐภาคีแต่ละแห่งของกติกา ICCPR มีพันธกรณีต้องส่งรายงาน (ที่เรียกว่า

รายงานประเทศ) ให้กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

โดยต้องส่งรายงานฉบับแรกภายในหนึ่งปีหลังจากกติกา ICCPR

มีผลบังคับใช้ในประเทศของตน (3

เดือนหลังการให้สัตยาบันสารหรือการให้ภาคยานุวัติ)

และต้องส่งรายงานตามวาระตามช่วงเวลาที่กำหนดโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

ปรกติอยู่ที่ราว 3-6 ปี โดยรัฐภาคีจะรายงานข้อมูลการปฏิบัติตามกติกา ICCPR

ในรายงานตามวาระ

ทั้งรัฐภาคีอาจได้รับการร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

จากข้อมูลตามรายงานประเทศ รวมทั้งรายงานจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

อย่างเช่น เอ็นจีโอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะทำ **การทบทวนสถานการณ์ของรัฐภาคี**

โดยเป็น **การสนทนาแลกเปลี่ยน** กับตัวแทนของรัฐภาคีแห่งนั้นที่กรุงเจนีวา

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

การสนทนาแลกเปลี่ยนจะใช้เวลาประมาณแปดชั่วโมงในระยะเวลาสองวัน

ซึ่งเป็นการประชุมแบบเปิดของคณะกรรมการ

โดยจะมีการเข้าสังเกตการณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สนใจ

ภายหลังการทบทวน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะเผยแพร่ **ข้อสังเกตเชิงสรุป**

(COs) ให้กับรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วยชุดของ **ข้อเสนอแนะ** (ประมาณ 25-30

ข้อ) ระบุถึงสิ่งที่รัฐภาคีควรปฏิบัติ

ทั้งยังกำหนดเส้นตายให้รัฐภาคีต้องส่งรายงานตามวาระฉบับต่อไป

รัฐภาคียังมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ**ทุกข้อ**ที่คณะกรรมการเสนอ ภายในระยะเวลาอันเหมาะสม

ขั้นตอนการติดตามผลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะโดยรัฐภาคี
ภายหลังกระบวนการทบทวน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้จัดให้มีขั้นตอนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อติดตามผล
หรือที่เรียกว่า **ขั้นตอนการติดตามผล** ตามขั้นตอนดังกล่าว
ภายหลังการทบทวนสถานการณ์ของรัฐภาคี
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะคัดเลือกข้อเสนอแนะ 2-4 ข้อ
(หรือที่เรียกว่า **ข้อเสนอแนะเพื่อติดตามผล**) โดยคัดมาจากข้อสังเกตเชิงสรุปของตน
และเสนอให้รัฐภาคี**ดำเนินการและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบภายในเวลาสองปี**
โดยจะมีการคัดเลือกข้อเสนอแนะที่ปฏิบัติตามได้ภายในเวลาสองปี
และเป็นข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อนำมาปฏิบัติในระหว่างขั้นตอนการ
ติดตามผล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ รวมทั้งเอ็นจีโอ
จะได้รับเชิญให้เข้าร่วมประเมินสถานะการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ
และส่งรายงานให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนทราบตามขั้นตอนปฏิบัติ¹

จากข้อมูลที่ได้รับจากรัฐภาคีในสิ่งที่เรียกว่า **รายงานการติดตามผลประเทศ**
รวมทั้งจากข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ รวมทั้งเอ็นจีโอ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะประเมินการดำเนินงานของรัฐภาคีตามข้อเสนอแนะ
โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะให้คะแนนตั้งแต่ A ถึง E
ให้การปฏิบัติแต่ละข้อของรัฐภาคีตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้¹

¹ สำหรับหลักเกณฑ์ทั้งหมด โปรดดู:

http://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CCPR/Shared%20Documents/1_Global/NT_CCPR_FGD_8108_E.pdf

A - คำตอบ/การปฏิบัติ นำพอใจเป็นส่วนใหญ่:

รัฐภาคีแสดงหลักฐานว่ามีการปฏิบัติที่สำคัญ
ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

B – คำตอบ/การปฏิบัติ นำพอใจบางส่วน:

รัฐภาคีได้ดำเนินการบางส่วนตามข้อเสนอแนะ
แต่ยังจำเป็นต้องมีข้อมูลหรือมีการปฏิบัติเพิ่มเติม

C – คำตอบ/การปฏิบัติ ไม่เป็นที่น่าพอใจ: คณะกรรมการได้รับคำตอบ

แต่การปฏิบัติที่เกิดขึ้นหรือข้อมูลที่รัฐภาคีส่งมอบให้
ไม่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้เป็นการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ

D – ไม่ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการ:

คณะกรรมการไม่ได้รับรายงานการติดตามผล แม้หลังจากมีการเตือนไปก็ตาม

**E – ข้อมูลหรือมาตรการที่นำมาปฏิบัติให้ผลในทางตรงข้าม
หรือเป็นการปฏิเสธข้อเสนอแนะ**

ภายหลังการประเมินผล

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะตีพิมพ์ข้อมูล**รายงานการติดตามผลในข้อสังเกตเชิง
สรุป**² ซึ่งจะครอบคลุมถึงข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบที่ได้รับจากรัฐภาคี ข้อมูลใด ๆ
ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ มอบให้ การประเมินผลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
รวมถึงการให้คะแนน

² จะมีการตีพิมพ์เผยแพร่รายงานการติดตามผลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
ภายหลังแต่ละสมัยประชุมของคณะกรรมการ